

τέραν ἐποιεῖτο χρῆσιν τῆς πολυμαθίας αὐτοῦ, εἰάν ἦτο λιτότερος μὲν περὶ τὰς ῥητορικὰς καὶ ποιητικὰς ἐκφράσεις, ἦττον δὲ στηλιτευτῆς τῶν καθ' ἡμᾶς κακῶς ἐχόντων ἢ τῶν πρὸς ἡμᾶς δυσμενῶς διακειμένων, εἰάν ἐμιμεῖτο τὴν σεμνότητα καὶ μετριοφροσύνην τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δικαίως θαυμαζομένου Ἀριστοτέλους, ὡς ἀρμόζει εἰς πραγματείαν τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἀναπαράστασιν ξένου φιλοσοφικοῦ θεωρήματος ἀποσκοποῦσαν, ἢ πραγματεία αὐτοῦ θὰ ἦτο ἀξιολογωτάτη. Ἐχει δ' ὁ συγγραφεὺς καὶ παιδείαν καὶ φιλοπονίαν καὶ δύναμιν λόγου, ἵνα σπουδαίους τῇ αὐχμῶσιν φιλοσοφικῇ ἡμῶν φιλολογία παράσχι ἐράνους.

Πρὸς τὰς ἀρετὰς ταύτας τοῦ συγγραφέως ἀφορῶντες καὶ ἐπιθυμοῦντες σφόδρα, ἵνα τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀναθεωρηθὲν πλουτίσῃ τὴν πενιχρὰν ἔτι νέαν ἡμῶν φιλοσοφικὴν φιλολογία, ὑποβάλλομεν αὐτῷ ἐνταῦθα παρατηρήσεις τινάς, ἅς προεκάλεσεν ἢ μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσις τοῦ φιλοπονήματος αὐτοῦ. Λυπούμεθα δὲ ὅτι δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὸν διαγωνισμὸν πλήρες τὸ ἔργον, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ σχηματίσωμεν ἀκριβεστέραν γνώμην περὶ τῆς ὅλης δημιουργίας τοῦ ἀξιολογωτάτου Εὐμόλπου.

ΑΣΑΦΕΙΑΙ

Ἐν σελ. 120 λέγει «ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους πρώτη φιλοσοφία εἶνε διαλεκτικὴ τῆς φύσεως ἅμα καὶ τῆς διανοίας». Τί σημαίνει ἐνταῦθα ἡ διαλεκτικὴ δὲν ἐννοοῦμεν.

Ἐν σελ. 125, 16 λέγει «Ἴδου λοιπὸν πῶς ὁ ἰδεολόγος Ἀριστοτέλης ἀνευρίσκει τὸν νοῦν, τ. ἔ. τὴν ἰδέαν τοῦ διδασκάλου του ἐν τοῖς αἰσθητοῖς»!

Τὰ ἐν σελίσι 155, 156 καὶ 159 τίνα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸ προβληθὲν ἐρώτημα, ἂν ἀληθέστερον εἶνε τὸ δόγμα τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος, δὲν εἶνε συμφανές. Ἐν σελ. 125, 2 λέγει: «ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδέχεται τὴν ἰδέαν, ὁ Πλάτων τὰς ιδέας, ὁ μὲν τὸ ἄτομον, ὁ δὲ τὸ καθόλου». Πῶς νοητέον ταῦτα;

Τὸν Ἀριστοτελικὸν ὄρον «τὸ τί ἦν εἶναι» εἰσάγει ὁ Εὐμόλπος ὡς σαφῆ καὶ ληπτὸν τοῖς πᾶσιν ἄνευ ἐρμηνείας τινός.

Ἐν σελ. 293, 9, ἐν μακρᾷ καὶ ἀνιαρᾷ περιόδῳ λέγει ὅτι «ὁ ἔρως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς... ἐξαλλάσσεται εἰς ὑπέροχον ἀγαθότητα καὶ πρόνοιαν καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὡς τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, πρὸς τὸν κόσμον». Ὁ δυνάμενος νοησάτω τί θέλει νὰ εἴπη διὰ τούτων ὁ συγγραφεύς.

Σελ. 523. Τὸ ἔργον τῆς μουσικῆς εἶνε μάλιστα περὶ λόγους· τούτων δὲ εἶδος διττὸν ὑπάρχει, τὸ μὲν δῆλον ὅτι ἀληθές, τὸ δ' ἕτερον ψεῦδος. Φευκτέον ἄρα ἐκ παίδων τὸ ψεῦδος!

Σελ. 527, 18 «ἢ περὶ τὸ ἐν μάθησις ἄγει τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν θεάν τοῦ ὄντος». Πῶς γίνεται τοῦτο δὲν ἀπεσάφησεν ὁ συγγραφεύς. Σελ. 528. Ἀκατάληπτος εἶνε καὶ ἡ διαφορὰ τῆς λογιστικῆς καὶ τῆς ἀριθμητικῆς. Περὶ τῶν «εἰδητικῶν ἀριθμῶν» ἀρκεῖται εἰπὼν ὅτι εἶνε δηλωτικοὶ τοῦ εἶδους. Ὅσα λέγει ἐν σελ. 460. 462 κλ. εἶνε ἀκατάληπτα. Καταλήγει δὲ θαυμαστῶ τῷ τρόπῳ εἰς τὸ συμπέρασμα «τοιαύτη καθόλου εἶνε ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία καὶ ὁ λόγος τῆς ψυχῆς ἐν τε τῷ σύμπαντι καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ».

Ἐν σελ. 458, 1. «Ἡ ψυχὴ... μετέχουσα τῶν

πολλῶν ἴσταται μέση τοῦ νοητοῦ καὶ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου». Οὐχὶ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διότι διὰ μὲν τοῦ νοῦ μετέχει τοῦ νοητοῦ, διὰ δὲ τῆς ψυχῆς τοῦ αἰσθητοῦ, τῆς συνέσεως καὶ τοῦ νοῦ αἰτία οὔσα.

Ἐν σελ. 421-432. Αἱ περὶ Θεοῦ ἀποδείξεις ἀσαφεῖς. Πῶς ὁ Πλάτων ἀποδεικνύει τὸν Θεὸν ἐποπτικῶς καὶ ἐπαγωγικῶς, δὲν κατέστησεν ὁ συγγραφεὺς σαφές. Καὶ αἱ ἀποδείξεις τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ τελικοῦ αἰτίου δὲν εἶνε εὐληπτοί.

Ὁ λόγος πρέπει νὰ εἶνε κάτοπτρον τῆς διανοίας. Ὡσπερ, ὅταν ἐπὶ τοῦ κατόπτρου ὑπάρχωσι κηλίδες, τὰ κατοπτριζόμενα δὲν φαίνονται σαφῆ καὶ καθαρὰ, οὕτω καὶ ὅταν ἐν τῇ διὰ λόγου παραστάσει τῶν διανοημάτων ἐπιπροσθῶσι παρεμβολαί, διακόπτουσι τὴν συνέχειαν καὶ ἐπισκοτιζουσι τὸ διανόημα. Ὅσῃν δὲ χαρὰν συνεπάγεται ἡ σαφῆς παράστασις τῶν διανοημάτων, τόσῃν ἀνίαν καὶ δυσαρέσκειαν γεννᾷ ἡ διακοπτομένη καὶ ταρασσομένη ἀνάπτυξις τοῦ διανοήματος.

ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ

Σελ. 39, 15. «Ὁλόκληρος ὁ Πλάτων ὑπάρχει εἰς τὰς ιδέας, ὡς ἀποφαίνεται ὁ Ἀριστοτέλης».

Σελ. 165. Τὸ ἔργον τοῦ Εὐμόλπου παρέχει τὸ παράδοξον θέαμα τῆς ἀνατροπῆς καὶ ἀνορθώσεως. Ἀνατρέπει τὴν Πλάτωνος φιλοσοφίαν ὡς κενολογίαν, ἀλλὰ καὶ ἐγκωμιάζει αὐτὴν καὶ ἀνυψοῖ ὡς αἰωνίαν ἀλήθειαν.

Σελ. 299. 18. «Ὁ Σωκράτης ἐφαίνετο, λέγει, ἀτοπώτατος· διότι περιῆγε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀπορίαν διὰ τῶν ἐρωτήσεων αὐτοῦ» !

Σελ. 534—535. «Ὁ κεχηνώς, λέγει ὁ Εὐμόλπος, πρὸς τὰ ἄνω ἢ καμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ κάτω οὔτε μανθάνει, οὔτε ἢ ψυγὴ αὐτοῦ βλέπει ἄνω, ἀλλὰ κάτω ἀληθῶς, καὶ ἐὰν ἐξ ὑπτίας κολυμβῶν ἢ κατακείμενος ἐν γῆ ἢ ἐν θαλάσῃ ποιεῖται τὴν μάθησιν ταύτην»!

Σελ. 556. 1. «Τὸ δὲ τῆς διαλεκτικῆς τῶν Ἐλεατῶν καὶ τοῦ Ζήνωνος». Μὴ ὁ Ζήνων δὲν ἦτο Ἐλεάτης;

Καὶ ἀλλαχοῦ «Ἡ θαυμαστὴ Ζηνώνειος καὶ Ἐλεατικὴ διαλεκτικὴ τοῦ Παρμενίδου».

Ὁ Ἀριστοτέλης, ἵνα χαρακτηρίσῃ ἀκριβῶς τὰς ιδέας τοῦ Πλάτωνος ἐκάλεσεν αὐτὰς χωριστὰ (εἶδη), ἤτοι κεχωρισμένας ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ὄντων. Ὁ συγγραφεὺς ὅμως τῆς κρινομένης πραγματείας λέγει τὰ δετὰ παράδοξα ἐν σελίδι 110, 18: «Αἱ ιδέαι δύνανται νὰ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τὰ ὁμοιώματα αὐτῶν (παράδοξος ἀντίληψις αὕτη) ἅτε μὴ οὔσαι χωρὲς, χωρισταί, κεχωρισμένας τῶν αἰσθητῶν».

Ἐν σελίδι 121, 13 Προβάλλει ὁ συγγραφεὺς εἰς ἐξέτασιν τὸ ζήτημα, ἂν ὁ Πλάτων εἶνε πανθεϊστής· προσπαθεῖ δ' ὅμως ν' ἀποδείξῃ ὅτι «ὁ Ἀριστοτέλης δὲν εἶνε ὑλιστής, ὡς κατὰ τὴν δόξαν τῶν πολλῶν θεωρεῖται»!

Ἐν σελίδι 618, 15 ποιεῖται λόγον ὁ συγγραφεὺς περὶ ἀποδείξεώς τινος λέγων «Τὴν ἀπόδειξιν ταύτην», ἀλλ' οὔτε πρὸ τῶν λέξεων τούτων οὔτε μετ' αὐτὰς ὑπάρχει ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ιδεῶν.

Ὁ Πλάτων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῶν ιδεῶν συλλογίζεται ὧδε·

Τὸ ὄν γινώσκεται, τὸ δὲ μὴ ὄν οὐ γινώσκεται, τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος, ὅπερ εἶνε κατὰ τὸν Πλάτ.

τωνα τὸ αἰσθητόν, οὔτε ἐντελῶς γινώσκειται οὔτε ἐντελῶς ἀγνοεῖται, ἀλλὰ δοξάζεται. Ἡ δόξα ἄρα μεταξὺ γνώσεως καὶ ἀγνοίας οὔσα ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξιν ὄντος, οὗ μετέχει τὸ αἰσθητόν, ἄλλως δὲν θὰ ἦτο δοξαστόν.

Τοῦτο λοιπὸν τὸ ὄν, ὃ καθ' ἑαυτὸ μὲν θεωρούμενον παρέχει τὴν τελείαν γνῶσιν, αὐτοῦ δὲ μετέχον τὸ αἰσθητόν καθίσταται δοξαστόν καὶ παρέχει δόξαν, εἶνε ἢ ἰδέα. Ὁ δὲ ἡμέτερος συγγραφεὺς ἄλλως συλλογιζόμενος περιπίπτει εἰς παραδοξολογίας. Συλλογίζεται δὲ ὧδε·

Ἡ μὲν γνῶσις εἶνε τοῦ ὄντος γνῶσις, ἡ δὲ δόξα τοῦ αἰσθητοῦ δόξα· ἕτερον ἄρα τὸ γνωστόν καὶ ἕτερον τὸ δοξαστόν. Ἐντεῦθεν συμπεραίνει, «ὡς ἔχει τὸ δοξαστόν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτως ἔχει καὶ τὸ ὁμοιωθέν πρὸς ἐκεῖνο πρὸς ὃ ὁμοιώθη. Καὶ τὸ μὲν ὁμοιωθέν εἶνε τὸ γεννητόν καὶ τὸ αἰσθητόν, τὸ δὲ παράδειγμα, πρὸς ὃ ὁμοιώθη, εἶνε ἢ ἀκίνητος καὶ αἰδῖος οὐσία, ἢ ἰδέα αὐτοῦ ἢ ὁμώνυμος. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη καὶ σκοτεινὴ εἶνε καὶ λογικὸν κῦρος δὲν δύναται νὰ ἔχη. Διότι τὸ ἀποδεικτέον λαμβάνεται ὡς ἀποδεδειγμένον, τὸ δοξαστόν δὴλον ὅτι λαμβάνεται ἀναποδείκτως ὡς τὸ ὁμοιωθέν. Πρὸς δὲ τούτοις πόθεν γινώσκομεν ὅτι «ὡς ἔχει τὸ δοξαστόν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτως ἔχει καὶ τὸ ὁμοιωθέν πρὸς ἐκεῖνο, πρὸς ὃ ὁμοιώθη» ; Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται μόνον ὅτι, ὡς ἔχει τὸ δοξαστόν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτως ἔχει ἢ δόξα πρὸς τὴν γνῶσιν καὶ οὐδὲν πλέον. Τὸ πόρισμα ἄρα, ὅτι τὸ ὁμοιωθέν εἶνε τὸ γεννητόν καὶ αἰσθητόν, τὸ δὲ παράδειγμα, πρὸς ὃ ὁμοιώθη, εἶνε ἢ ἀκίνητος καὶ αἰδῖος οὐσία, ἢ ἰδέα αὐτοῦ.

ἡ ὁ μ ὶ ν υ μ ο ς, εἶνε αὐθαίρετον. Δὲν ἔπεται λογικῶς ἐκ τῶν προκειμένων προτάσεων τοῦ συγγραφέως.

Ἐν σελίδι 193, 6 λέγει ὅτι «διὰ τῶν θαυμασίων προεισαγωγικῶν κεφαλαίων τοῦ Παρμενίδου, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ ἔκτου καὶ τοῦ ἑβδόμου, ἀναιρεῖται ὁ δυῖσμός τοῦ Ἄριστοτέλους λαμπρῶς. Τούτου δ' αἰτία εἶνε, λέγει, ὅτι ὁ Ἄριστοτέλης διὰ τῶν «Μετὰ τὰ φυσικὰ» βιβλίων αὐτοῦ ἀγωνίζεται ν' ἀνατρέψη τὴν θεωρίαν τῶν ἰδεῶν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Πλάτωνος». Κατὰ τὸν Εὐμολπον ἄρα ὁ Ἄριστοτέλης οὐ μόνον δυῖστής εἶνε, ἀλλὰ καὶ τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ὡς ἐνιστικὴν, ἐναντίαν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ οὐσαν, ἀνέλαβε τὸν δεινότατον ἀγῶνα ν' ἀνατρέψη καὶ ἐξασφαλίσῃ οὕτω τῇ ἑαυτοῦ ἀπόλυτον κῦρος !!!

σελ. 294, 14. Τὸν ὄρον διαλεκτικὴν πλὴν τῶν ποικίλων σημασιῶν, ἃς αὐτῷ ἀποδίδωσιν ὁ συγγραφεύς, παρίστησι νῦν αὐτὸν καὶ ὡς σκοπιάν, ἀφ' ἧς ἀτενίζει ὁ φιλόσοφος τὸ καλόν.

ΑΤΟΠΙΑΙ

Ἐν σελ. 63. Ψέγει τοὺς Πανθειστὰς ὡς φενακίζοντας ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους, ὡς σοφιζομένους· διότι ἔξομοιοῦσι τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ἀρχήν, τὴν οὐσίαν, πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀναξαγόρου καλοῦντες αὐτὴν νοῦν, ἰδέαν, ψυχὴν καὶ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Ἀλλ' οἱ Πανθεισταὶ λέγοντες νοῦν, ἰδέαν, ψυχὴν καὶ πνεῦμα τοῦ κόσμου τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ἀρχὴν νοοῦσιν οὐχὶ ὡς ὁ Ἀναξαγόρας τὸν διακοσμητὴν τοῦ κόσμου νοῦν, ὅστις ἔξωθεν ἐπήνεγκεν εἰς τὰ σπέρματα ἢ χρεῖματα τὴν κίνησιν, ἀλλ' ὡς ὕλην ἄμα καὶ δύναμιν ἐνυπάρχουσαν ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐν σελ. 65 κ. ἐξ. παρατίθησι διὰ μακρῶν τὴν περὶ νοῦ διδασκαλίαν τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλὰ περὶ τῆς περιπατητικῆς φιλοσοφίας πρόκειται ἔνταῦθα ἢ περὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος ;

Αἱ σελίδες 79 καὶ 80 εἶνε ἐγκώμιον εἰς τὴν Ἀριστοτέλους φιλοσοφίαν.

Τὸ ἑβδομον κεφάλαιον τῆς εἰσαγωγῆς εἶνε ὄλον σχεδὸν ἀπροσδιόνυσον.

Ἐν σελίδι 77 ἰσχυρίζεται ὅτι «τὸ ὄντως ὄν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην δὲν εἶνε ἡ ἰδέα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, τὸ αἰσθητόν, τὸ ἄτομον» !

Ἐν σελ. 152 προβάλλει ὁ Εὐμόλπος τὸ ἐρώτημα «πότερον ὁ ἐνισμὸς τοῦ Πλάτωνος ἢ ὁ δυϊσμὸς τοῦ Ἀριστοτέλους εἶνε ἀληθέστερον δόγμα ;

Ἀλλὰ τῷ ἀναγνόντι ὅσα ὁ συγγραφεὺς προέταξεν ἐν σελίσι 150—152 τὸ ἐρώτημα τοῦτο προσπίπτει ὅλως ἀπροσδόκητον καὶ οὐδένα λόγον ἔχον. Πρῶτον μὲν διότι λέγει ὅτι τοῦ Ἀριστοτέλους ἡ ἀρχὴ εἶνε τὸ εἶδος καὶ δὴ τὸ τελειότατον εἶδος, τὸ κινουὺν ἀκίνητον, ὁ Θεὸς ὁ κινῶν τὸν κόσμον ὡς ὑπέρτατον ὄρεκτόν, οὗ ἐφίεται καὶ πρὸς ὃ ὁρμᾷ πᾶσα ἡ φύσις.

Εἶτα δὲ μνημονεύων τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀλκινόου ἐν τῇ τοῦ Ἀριστοτέλους διδασκαλίᾳ γενομένην διάκρισιν δυνάμει νοῦ, ἐνεργείᾳ νοῦ καὶ πρώτου νοῦ καὶ ὅτι τῆς μὲν ψυχῆς ἀμείνων ὁ δυνάμει νοῦς, νοῦ δὲ τοῦ ἐν δυνάμει ὁ ἐνεργείᾳ νοῦς, τούτου δὲ καλλίων ὁ αἴτιος τούτου, ὁ πρῶτος Θεός, ἐπάγεται ὁ συγγραφεὺς ὅτι τὸ μὲν δυνάμει ὄν τοῦ Ἀριστοτέλους εἶνε ἡ τοῦ Πλάτωνος ψυχὴ τοῦ κόσμου, ὁ δὲ κατ' ἐνεργείαν νοῦς τοῦ

Ἄριστοτέλους εἶνε ἢ τοῦ Πλάτωνος ἰδέα, ὁ δὲ ὑπεράνω τοῦ τε δυνάμει καὶ τοῦ ἐνεργεία νοῦ πρῶτος νοῦς ὑπάρχει τὸ αἷτιον καὶ ἡ ὑπερτάτη ἀμφοτέρων τῶν φιλοσόφων ἀρχή. Οὕτω δὲ δεικνύει ὅτι αἱ τρεῖς αὗται ἐννοιαὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἄριστοτέλους δὲν εἶνε τρεῖς ἀρχαί, ἀλλὰ μία καὶ ἡ αὐτὴ κατὰ διάφορον τελειότητος βαθμὸν ἐμφανιζομένη. Διὸ ἐπιλέγει «Καὶ ἡ τριπλῆ ἀρχὴ αὕτη ἀρχὴ τοῦ Ἄριστοτελικοῦ καὶ Πλατωνικοῦ Ἄλκινόου ἀνάγεται εἰς μίαν καὶ μόνην». Ποῦ λοιπὸν τότε ὁ δυῖσμός τοῦ Ἄριστοτέλους;

Ἡ μεταφυσικὴ θεωρία δὲν δύναται, λέγει, νὰ κατασκευάσῃ παρὰ τὸν ἐνισμόν καὶ δυῖσμόν καὶ ἄλλο σύστημα. Ἄλλ' ἡ ἱστορία δεικνύει ὅτι κατεσκεύασε καὶ τὴν ἐμπειρικὴν καὶ τὴν κριτικὴν καὶ τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν σκεπτικὴν καὶ τὴν ἀγνωστικὴν.

Ἐν σελ. 160 πρὸς ὑποστήριξιν ὅτι ὁ ἐνισμός τοῦ Πλάτωνος θὰ κυριαρχῇ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἐπάγεται μάρτυρα τὸν φυσιολόγον Βερνάρδον, οὗ ἡ περὶ ιδέας ἢ θεωρίας γνώμη εἶνε τόσον ἀόριστος, ὥστε καὶ ὁ ἐνισμός καὶ ὁ δυῖσμός καὶ ἡ πολυαρχία εὗρισκουσιν ἐν αὐτῷ χῶρον. Διότι πᾶσαι αὗται αἱ φιλοσοφίαι ἀπὸ ιδέας ἢ θεωρίας ἀφορμῶνται.

Σελ. 381, 6. Τὸ ὄν τοῦ Ἐλεάτου φιλοσόφου Παρμενίδου λέγει κενὸν ἄνευ διορισμοῦ τινος. Πῶς κενὸν καὶ ἀόριστον; Δὲν ὀρίζει τὸ ὄν ὁ Παρμενίδης ὡς ἀγέννητον καὶ ἀναρχον καὶ ἀνώλεθρον καὶ ἀκίνητον, οὐλον, μονογενές τε καὶ ἀτρεμές ἢ δ' ἀτέλεστον; Δὲν λέγει ὁ Παρμενίδης ὅτι τὸ ὄν οὐδέποτε ἦν οὐδ' ἔσται, ἐπεὶ νῦν ἔστιν ὁμοῦ πᾶν, ἐν ξυνεχές; Δὲν εἶπεν ὁ

Παρμενίδης, ἵνα δείξη τὸ ἀδιαίρετον τοῦ ὄντος, «οὐδὲ διαίρετόν ἐστιν, ἐπεὶ πᾶν ἐστὶν ὁμοῖον—πᾶν δὲ πλεον ἐστὶν ἐόντος· τῷ ξυνεχῆς πᾶν ἐστὶν, ἐὸν γὰρ ἐόντι πελάζει— τωῦτόν δ' ἐν τωῦτῳ τε μένον καθ' ἑωυτό τε κεῖται;— Δὲν ὥρισεν ὅτι τὸ ὄν εἶνε «πάντοθεν εὐκύκλου σφαιρῆς ἐναλίγκιον ὄγκῳ μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντη;

Δὲν εἶπε «τὸ αὐτὸ νοεῖν ἐστὶν τε καὶ εἶναι»; Δὲν ἔμεινε σταθερὸς ἐν τῇ μετὰ ταῦτα φιλοσοφίᾳ ὃ ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου δοθεὶς ὀρισμὸς τοῦ ὄντος;

Πῶς λοιπὸν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦ Παρμενίδου τὸ ὄν εἶνε κενὸν καὶ ἀόριστον;

Σελ. 547, 11. Τίθησιν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ στόμα τοῦ Σωκράτους τὸν ὄρον φυσιοδίφης καίπερ πανταχοῦ κατὰ Πλάτωνα διαλεγόμενος.

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ

Ἐν σελ. 120, 20 λέγει ὁ συγγραφεὺς: «Ὁ Πλάτων ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἀνέρχεται ἐπὶ τὰ αἰδία, τὰ ἀκίνητα, τὰ ἀμετάστατα παραδείγματα τῶν ὄντων διὰ τῆς διαλεκτικῆς, οἷον ἐπιβάσεις καὶ ὀρμὰς μεταχειριζόμενος τὴν αἴσθησιν, τὴν δόξαν, τὴν διάνοιαν, ἵνα διὰ τῆς νοήσεως τῆς καθαρᾶς λάβῃ τὴν ἐπιστήμην». (Πολιτ. Δ, 511, β. Ζ, 544).

Ἄλλ' ἐν σελίδι 156, 6 ἐπιλαθόμενος τούτων ὁ συγγραφεὺς λέγει τὰντίθετα οἷον: «Ὁ μὲν Πλάτων κατέρχεται ἀπὸ τῶν οὐρανίων θεωριῶν ἐπὶ τὰνθρώπινα... ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπιβάσεις καὶ ὀρμὰς

μεταχειριζόμενος τὴν πρόοδον τῆς φύσεως ἀνέρχεται μέχρι τοῦ πρώτου αἰτίου.

Καὶ ἐν σελ. 157, 16 ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους τοῦ Ἀλκινόου λέγει «Φιλοσοφία κατὰ Πλάτωνα εἶνε λύσις καὶ περιαιγωγὴ τῆς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐπὶ τὰ νοητὰ ἡμῶν τρεπομένων καὶ κατὰ ἀλήθειαν ὄντα».

Ἐν σελ. 179 κ. ἐξ. ἰσχυρίζεται ὁ συγγραφεὺς ὅτι «ὁ δυϊσμός τοῦ Καντίου μικρὸν παραλλάσσει τοῦ ἐνισμοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξιν τῶν ἰδεῶν». Ἐτι δὲ ὅτι ὁ Κάντιος «δημιουργεῖ ὡς ὁ Πλάτων τὸν νοούμενον κόσμον καὶ ἀποδέχεται αὐτὸν ὡς τοιοῦτον».

Ἐν δὲ σελ. 185 κ. ἐξ. ἰσχυρίζεται τάναντία, ὅτι ἡ μὲν τοῦ Καντίου φιλοσοφία εἶνε φιλοσοφία τῶν ἐννοημάτων. τ. ἔ. καθαρῶς ἰδανικὴ καὶ ἰδεολογική, ἡ δὲ τοῦ Πλάτωνος εἶνε ἰδεολογική ἅμα καὶ πραγματική», ὅ ἐστιν ὁ νοητὸς κόσμος κατὰ μὲν τὸν Κάντιον ὑπάρχει μόνον ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ νῷ, κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα πραγματικός.

Ἐν σελ. 198 κ. ἐξ. λέγει ὅτι ἡ ἰδέα κατὰ μὲν τὸν Κάντιον εἶνε πρόβλημα τοῦ καθαρῶ ἰδέου ἀναπόδεικτον ὡς ἄλυτον ἐς αἰεὶ, κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα τὸ ὄντως ὄν, τὸ ὡς μάλιστα πραγματικό. Δὲν εἶνε ἄρα, συμπεραίνει ὁ συγγραφεὺς, ὁ νοητὸς κόσμος πάντῃ κεχωρισμένος ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν φαινομένων, ὡς φαίνεται ἀποδεχόμενος ὁ Κάντιος». Ἀλλὰ πολλαχοῦ ἰσχυρίζεται ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα, ὅτι ὁ Κάντιος εἶνε Πλατωνικώτατος.

Ἐν σελ. 205 λέγει «ὁ μὲν Κάντιος ὁ ρ μ ᾱ τ α ι ἐπὶ τὴν νόησιν τοῦ αἰδίου ἀπὸ τοῦ γεννητοῦ τοῦδε κόσμου τῶν εἰδώλων καὶ τῶν σκιῶν, ὁ δὲ Πλάτων κατέρχεται ἐνθάδε ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν ἰδεῶν». Ταῦτα εἶνε ἀντιφατικὰ μὲν πρὸς ὅσα εἶπεν ἐν σελίσι 120 καὶ 157, ὅτι ὁ Πλάτων ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ εἰς τὰ αἰδία, ἀντιφατικὰ δὲ πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ συγγραφέως, ὅτι ὁ Κάντιος εἶνε Πλατωνικώτατος.

Ἐν σελίδι 208, 12 ποιεῖται διάκρισιν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ πνεύματος, ἐν δὲ τῇ σελίδι 205, 5 ταυτίζει ψυχὴν καὶ πνεῦμα. Καὶ ὀλίγον παρακατιῶν ταυτίζει τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν, ὃν λαμβάνει ταυτοσήμαντον πρὸς τὸ πνεῦμα.

Ἐν σελίδι 182 ὁ συγγραφεὺς θεωρεῖ ταυτοσημάντα τὴν οὐσίαν καὶ τὰ φαινόμενα ἐμφαντικοῖς γράμμασι τοῦτο ἐξαίρων. Εὐθύς δὲ μετ' ὀλίγας λέξεις διακρίνει πάλιν τὰ φαινόμενα ἀπὸ τῆς ἐνδομύχου οὐσίας.

Ἐν σελ. 189—193 ἰσχυρίζεται, ὅτι «λαμπρῶς ἀναγρεῖται οὕτως ὁ δυϊσμός τοῦ Ἀριστοτέλους». «Ἄλλ' ἐν σελ. 200, 3 ὀνομάζει τοῦ Ἀριστοτέλους τὴν φιλοσοφίαν ἐνισμὸν λέγων. «Ὁ ἐνισμὸς οὗτος τοῦτε Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπῆρξε καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας ἢ ψυχὴ τῆς φιλοσοφίας».

Ἐν σελ. 149 ἀναγινώσκομεν: ὁ πρῶτος Θεὸς εἶνε τὸ ἀγαθόν, ἐν αὐτῷ ἔχουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν αἰδέαι, ἀφ' ὧν ἐκπορεύονται αἱ ἀκτῖνες πρὸς τὸν αἰσθητὸν τοῦτον καὶ ὄρατὸν κόσμον. «Ἄπαντα λοιπὸν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πρώτης, πρωτίστη δὲ

ἀρχὴ καὶ αἰτία εἶνε τὸ ἀγαθόν. Ἴδου ὁ ἐνισμὸς τοῦ Πλάτωνος».

Ἄλλ' ἐν σελίδι 151 λέγει ὁ συγγραφεὺς ὅτι τοῦ Ἀριστοτέλους «ὁ Θεὸς ἀκίνητος ὢν κινεῖ τὸν κόσμον ὡς ὑπέριστατον ὀρεκτόν». Ποῦ λοιπὸν ἡ διαφορὰ;

Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι ἀτόπως λέγεται «ὁ Πλάτων ἐξιδανικεύει τὴν ὕλην, ὁ Ἀριστοτέλης ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῆς τὸν νοῦν».

Ἐν σελίδι 229. 1 λέγει, ὅτι ὁ διάλογος τοῦ Πλάτωνος «Παρμενίδης» περιέχει τοσοῦτον σαφεῖς ὑπαινιγμοὺς εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὰς ἀντιλογίας αὐτοῦ περὶ τῶν ἰδεῶν ὡς νοημάτων τῆς ψυχῆς, ὥστε οὐχὶ ἀπεικόντως ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Τεῖχμύλλερ, ὅτι ὁ διάλογος οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν σπουδαιοτάτην περίοδον τῆς ἀκμῆς καὶ ῥώμης τοῦ Πλάτωνος, εἰς τὴν λαμπροτάτην αἴγλην τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ μεγαλείου, ὥσπερ διαλάμπει αὕτη μάλιστα ἐν τῇ Πολιτεία».

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Πλάτων ἐγεννήθη τῷ 427, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τῷ 384, ἡ δὲ ἀκμὴ τίθεται τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, ἵνα συμβιβασθῶσι ταῦτα, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἔγραψε τὰς περὶ τῶν ἰδεῶν ἀντιλογίας αὐτοῦ πρὶν γεννηθῆ. Διότι πῶς ἄλλως δύνανται νὰ ἐρμηνευθῶσιν οἱ ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Πλάτωνος «Παρμενίδη» περιεχόμενοι κατὰ τὸν συγγραφέα «σαφεῖς ὑπαινιγμοὶ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὰς ἀντιλογίας αὐτοῦ», εἰ μὴ ἔγραψε ταύτας ὁ Ἀριστοτέλης πρὸ τῆς συγγραφῆς τοῦ διαλόγου «Παρμενίδου»;

Τὰ αὐτὰ ἰσχυρίζεται ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐν σελίδι 618, 15 λέγων «Ὁ Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ ἀνήρρεσε τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν ὡς νοημάτων ἐν τῇ ψυχῇ μόνον ἐγγιγνομένην Ἀριστοτελικὴν ἔνστασιν».

Ἐν σελ. 179, 7. Παρίστησιν ἡμῖν ὁ συγγραφεὺς τὸν Κάντιον ἔνθεν μὲν ὡς ἀρνηθέντα ἀπόλυτον κῦρος καὶ πίστιν ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν», ἔνθεν δὲ ὡς ἀναθεωρήσαντα καὶ ἀνακρίναντα τὸν νοῦν ὡς ὄργανον ἱκανὸν πρὸς εὔρεσιν τῆς ἀληθείας».

Ἐν σελ. 141 λέγει ὅτι ἡ τοῦ Πλάτωνος ὕλη ἄποιος, ἄμορφος καὶ ἀνείδεος οὔσα διακοσμεῖται ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τοῦδε τοῦ σύμπαντος, ἀποβλέποντος πρὸς τὰς ἰδέας»· ἐπάγεται δ' εὐθύς «Ἡ ὕλη ὡς ἐκ τούτου ὑπάρχει δύναμει τῶν ἰδεῶν». «Ἐκ τούτων (τῶν ἰδεῶν) λαμβάνει οὐ μόνον τὴν ὑπαρξιν (!) καὶ τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὴν νόησιν».

Ἄλλ' ἀφ' οὗ ὑπάρχει ἡ ὕλη καὶ ὑπάρχει ἄμορφος καὶ ἄποιος καὶ ἀνείδεος, πῶς λαμβάνει τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς ἐκ τῶν ἰδεῶν;» Τί δὲ σημαίνει «ἡ ὕλη ὑπάρχει δύναμει τῶν ἰδεῶν»;

Παραλείπομεν ἄλλας ἀτελείας τῆς πραγματείας ταύτης, οἷον πλατυασμούς, περιττολογίας, παλιλογίας, ὑπερβολάς, ὑποβολὰς τῷ Πλάτωνι ξένων διανοημάτων, παραδόξους καὶ ὅλως ἀπροσδοκῆτους ἐπιφορὰς καὶ τὰ παρόμοια.

ΛΕΚΤΙΚΑΙ ΑΜΕΛΕΙΑΙ

Ἡ πραγματεία βρίθει γραμματικῶν σφαλμάτων, ἀποδοτέων εἰς τὸν ἀντιγραφέα καὶ εἰς τὴν μεγάλην σπουδὴν

τοῦ συγγραφέως, δι' ἣν δὲν ἔσχε τὸν ἀρκοῦντα χρόνον πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀντιγραφὴν. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινες γλωσσικαὶ ἀμέλεια ἀπὸ τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ καταγόμεναι π. γ. συντάσσει τὸ νὰ καὶ τὸ ὅταν μεθ' ὀριστικῆς οἷον «νὰ γίνεται» — «ὅταν κατέρχεται» πολλαχοῦ τῆς πραγματείας οὕτω. Μεταχειρίζεται τὴν διὰ μετ' αἰτιατικῆς ἀντιδοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προϋ. εἰς. οἷον «αἰ ἐπιστῆμαι αὐταὶ εἶνε ἀνάξια προσοχῆς διὰ τὸν φιλόσοφον». — «οἷα εἰς ἐμέ φαίνονται τὰ πράγματα τοιαῦτα εἶνε δι' ἐμέ οἷα εἰς σέ, τοιαῦτα διὰ σέ — τοιαῦτα καὶ εἶνε δι' αὐτόν. — «Ἄνευ ζωῆς καὶ δυνάμεως διὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον». Λέγει ὀρθῶς «ἡ ψυχὴ κτᾶται τὰ μαθήματα» — «Οὐδὲν κέκτηται σταθερόν»· ἀλλὰ καὶ ἐσφαλμένως «ἀποκτῶσι» — «ν' ἀποκτήσωσι» — «ἀποκτήσῃ» — «ἀποκτήσας».

Λέγει γίνεται καὶ γίγνεται καὶ γιγνώμενον καὶ γιγνομένων καὶ γιγνώμενα καὶ γενόμενος καὶ ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ ἔγινε, γίνῃ, γίνωσι.

Λέγει «πᾶν ἕκαστον ἐξ αὐτῶν».

Γράφει ἀποχαιρετῶ —

«δὲν ἔπαυον διαβάλλοντες» —

«ὕα παύσῃ γιγνώμενον».

Τὴν αὐτοπαθῆ ἀντωνυμίαν ἀντικαθίστησι πανταχοῦ σχεδὸν ἢ ἐπαναληπτικῆ.

Συντάσσει τὸ ἄν καὶ ἔάν καὶ ὅταν μετὰ τοῦ δέν.

Ποιεῖται χρῆσιν πολλαχοῦ καὶ τοῦ ὄχι καὶ τοῦ οὐχὶ π. γ. «ὄχι ἐκεῖ» — «οὐχὶ δὲ γόνιμον».

Τὸ ἀνελλήνιστον ὁ ὁποῖος, ἢ ὁποῖα, τὸ ὁποῖον κεῖται πολλαχοῦ ἀντὶ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν.

Τὸν ὄρον «διαλεκτικὴ» μεταχειρίζεται κατακόρως χωρὶς νὰ ἀποσαφήσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ. Λέγει π. χ. διαλεκτικὴ ἐπισκόπησις—διαλεκτικὴ ζῶσα—διαλεκτικὴ ζήτησις—διαλεκτικὴ ἔρευνα—διαλεκτικὴ ἰδεολογία—διαλεκτικὴ τοῦ ἔρωτος—διαλεκτικὴ τῆς νοήσεως—διαλεκτικὴ ἀντίστροφος—διαλεκτικὴ νόησις—διαλεκτικὸν τῆς οὐσίας μάθημα—διαλεκτικὴ θεωρία τῆς ἀληθείας.—Ἡ περὶ ψυχῆς ἐπιστήμη διαλεκτικῶς ἀναιρεῖται εἰς τὴν ιδέαν.—Ἡ διαλεκτικὴ ἐπιστήμη συνοπτικὴ πάντων τῶν μαθημάτων.—Κατὰ Πλάτωνα ἡ διαλεκτικὴ κεῖται ὡσπερ θριγκὸς ἐπάνω τῶν ἄλλων μαθημάτων.—Ἡ διαλεκτικὴ εἶνε τὸ ἀέτωμα τοῦ καλλιπρεποῦς ναοῦ τῆς φιλοσοφίας.

Ὅσαι ἐκφράσεις τόσαι καὶ ἀφορμαὶ σκοτασμοῦ τῆς διανοίας τοῦ ἀναγινώσκοντος.

Μεταχειρίζεται προσέτι συχνάκις τὸν δύσληπτον ἡμῖν τοῖς Ἑλλησι γερμανισμὸν ἀναερεῖν τι εἰς ἢ ἀναερεῖται τι εἰς... π. χ. «Οὕτως ἀναερεῖται διαλεκτικῶς εἰς τὴν ιδέαν τοῦ ἀγαθοῦ διὰ τῆς σπουδῆς πρὸς τὴν ἀθανασίαν ἢ κίνησις τῆς ἐμψύχου φύσεως».

Ὑποβάλλει τῷ Πλάτωνα ὁ συγγραφεὺς ξένα διανοήματα. π. χ. Παρίστησι τὸν Πλάτωνα ὀρίζοντα τὴν φιλοσοφίαν ὡς οἱ Στωϊκοί, ἤτοι ὡς ἐπιστήμην θείων καὶ ἀνθρώπων πραγμάτων.

Περὶ τῆς τρίτης πραγματείας παρατηροῦμεν ὅτι ἐν σελίδι 18, 13 ἀκριβέστερον θὰ ἐξεφράζετο ὁ συγγραφεὺς,

ἐὰν ἀντὶ «τὸ ὄν» ἔλεγεν τὸ παντελῶς ὄν ἢ τὸ ὄντως ὄν.

Ἐν σελίδι 28 πραγματεύεται περὶ τῆς «ιδέας τῶν πρὸς τι», σαφηνείας ἕνεκα πρέπει νὰ τευῆ ἐπεξηγήσεις τῶν πρὸς τι ἦτοι τῶν σχέσεων.

Ἐν σελίδι 32 ἐκτίθησιν ὁ συγγραφεὺς τὰ πράγματα λίαν συνεπτυγμένως.

Ἐν σελ. 31. Τὰ περὶ τοῦ τρίτου ἀνθρώπου καλὸν εἶνε νὰ διασαφηνισθῶσι διὰ τινος παραδείγματος.

Ἐν σελίδι 45 λέγει: «Διὸ ὁ Ἀριστοτέλης τὰς ιδέας... ὠνόμασεν ἐν ἐπὶ πολλῶν», ἀκριβέστερον λεκτέον τὴν ἰδέαν ὠνόμασεν ἐν ἐπὶ πολλῶν.

Ἐν σελ. 46 φέρεται: «Τὰ αἰσθητὰ πάντων μετέχουσι τῶν ἰδεῶν κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον, ὥστε, ὅταν ταῦτα γίνωνται καὶ φθείρωνται, αἱ ιδέαι οὔτε αὐξάνονται οὔτε ἐλαττοῦνται οὔτε ἄλλο τι πάσχουσιν». Ταῦτα δὲν δεικνύουσι πῶς μετέχουσι τὰ αἰσθητὰ τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν διαφορὰν αὐτῶν ἀπ' ἐκείνων.

Ἐν σελ. 139 Τὸ «ὑποκειμένων τῆς φύσεως» διορθωτέον εἰς προϊόντων τῆς φύσεως ἢ γεννημάτων τῆς φύσεως ἢ φυσικῶν ὄντων.

Ἐὰν παρίδωμεν τὰ μικρὰ καὶ εὐχερῶς διορθούμενα ταῦτα ἀβλεπτήματα, ὁ συγγραφεὺς τῆς πραγματείας ταύτης ἐν ἀγαστῇ συντομίᾳ καὶ περιεκτικότητι, ἀλλὰ καὶ ἀμέμπτῳ σαφηνείᾳ καὶ ἀκριβείᾳ περιλαβὼν πᾶν τὸ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἀναγόμενον διεξήγαγεν ἐν ἀλληλουχίᾳ ἐπιστημονικῇ τὴν περὶ ἰδεολογίας τοῦ Πλάτωνος πραγματείαν αὐτοῦ διελὼν αὐτὴν εἰς ἑπτὰ κεφάλαια σύμμετρα πρὸς ἀλληλα ὄντα καὶ λογικὴν καὶ γενετικὴν ἀκολουθίαν ἔχοντα.

Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ «Στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ τῆς περὶ ἰδεῶν θεωρίας» ἐπιγεγραμμένῳ πραγματεύεται τὸν γενετικὸν τρόπον τῆς τοῦ Πλάτωνος ἰδεολογίας ἐξετάζων τί ἐν ταῖς προηγουμένοις φιλοσοφήμασιν εὔρεν ὁ Πλάτων καὶ πῶς ταῦτα συνδυάσασα ἢ δαιμόνιος αὐτοῦ διάνοια μετὰ τῆς Σωκρατικῆς περὶ ἐννοιῶν διδασκαλίας ἀνήχθη εἰς τὴν περιλάλητον καὶ θαυμαστὴν φιλοσοφικὴν δημιουργίαν τοῦ νοητοῦ κόσμου.

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ προσάγει τὰς ἐν τε τῷ Πλάτωνι καὶ Ἀριστοτέλει ἀπαντώσας ἀποδείξεις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἰδεῶν.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἐξετάζει τίς ἐστὶν ἡ κατὰ Πλάτωνα φύσις τῶν ἰδεῶν. Οὕτω δὲ σαφῶς καὶ ἐπαρκῶς δείξας τὴν γένεσιν, τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν φύσιν τῶν ἰδεῶν, τῶν προτύπων τούτων παραδειγμάτων, ὧν ἀπότυπα τυγχάνουσιν ὄντα τοῦ αἰσθητοῦ τούτου κόσμου τὰ πράγματα, τρέπεται κατὰ λογικὴν ἀκολουθίαν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ σοβαροτάτου ἅμα δὲ καὶ δυσχερεστάτου προβλήματος τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, τὴν σχέσιν τῶν ἰδεῶν πρὸς τὰ αἰσθητά, τοῦ νοητοῦ κόσμου πρὸς τὸν αἰσθητὸν κόσμον. Καλῶς δὲ καὶ συνετῶς πραγματευσάμενος τὰ ἀσφαλῶς δυνάμενα ἔκ τε τῶν Πλατωνικῶν καὶ Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων καὶ ἐξ ἄλλων δοκιμωτάτων ἐρμηνευτῶν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος νὰ ἐξαχθῶσι καὶ τὰ ἐπισφαλῆ τοῦ μέρους τούτου τῆς διδασκαλίας τοῦ Πλάτωνος ὑποδείξας μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ δεσμοῦ, δι' οὗ ὁ Πλάτων συνέδεε τοὺς δύο ἀντιθέτους κόσμους τοῦ συστήματος αὐτοῦ, τὸν κόσμον τοῦ εἶναι καὶ τὸν κόσμον τοῦ γίνεσθαι, τὸν κόσμον τῆς αἰδίου

οὐσίας καὶ τὸν κόσμον τῆς γενέσεως καὶ ἀλλοιω-
σεως καὶ φθορᾶς. Ὁ δεσμὸς δ' οὗτος ὁ συναγωγὸς
τῶν δύο τούτων κόσμων εἶνε κατὰ τὸν Πλάτωνα τὰ μα-
θηματικά. Ἐκτίθησι λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ
πέμπτῳ κεφαλαίῳ, ὃ ἐπιγράφει «τὰ μαθηματικά» καὶ
«Αἰδέαι ὡς ἀριθμοί», τὴν διδασκαλίαν τοῦ
Πλάτωνος περὶ τῆς συναφείας τοῦ νοητοῦ καὶ αἰσθητοῦ
κόσμου διὰ τῶν μαθηματικῶν.

Συγκεντροῖ δ' εἶτα ὁ συγγραφεὺς εἰς μίαν κοινήν
ἐστίαν πάσας τὰς ἀκτῖνας τῆς ἑαυτοῦ πραγματείας, ὡς ὁ
δαιμόνιος Πλάτων ἀνήγαγε καὶ συνεκέντρωσε πάσας τὰς
ιδέας εἰς μίαν ἐνωτικὴν ἀρχήν, τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ.

Εἶτα δὲ διατυπῶν ἀκριβῶς τὴν μεγαλουργὸν τοῦ
Πλάτωνος δημιουργίαν, ὅστις ἀνήγαγε καὶ συνεκέντρωσε
πάσας τὰς ιδέας εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τὸν
Θεόν, πραγματεύεται τελευταῖον περὶ τῆς ιδέας τοῦ
ἀγαθοῦ ἐξετάζων καὶ διασαφῶν τὰς περὶ τῆς ιδέας
τοῦ ἀγαθοῦ διαφόρους δυνατὰς ὑπολήψεις καὶ συνά-
γων πάσας τὰς ἀκτῖνας τῆς ἑαυτοῦ πραγματείας εἰς
ταύτην ὡς εἰς κοινήν ἐστίαν καὶ καθιστὰς τὴν ὅλην αὐτοῦ
ἐργασίαν ὄργανισμὸν τέλειον καὶ ἔμψυχον.

Ἐν ἑβδόμῳ κεφαλαίῳ πραγματεύεται περὶ τοῦ πλή-
θους τῶν ιδεῶν καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν.

Ἡ διατριβὴ αὕτη δὲν φέρει τὸν σοφὸν καὶ βαρύτι-
μον φόρτον τῆς πολυαναγνωσίας, τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρί-
σεις, τὰς ἐπιδοκιμασίας καὶ ἀποδοκιμασίας τῶν παμπόλ-
λων ἐρμηνευτῶν τῆς διανοίας τοῦ Πλάτωνος, ἀλλ' εἶνε
προῖδον μελέτης τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν συγ-
γραμμάτων τοῦ μεγάλου αὐτοῦ μαθητοῦ Ἀριστοτέλους.

Αὕτη δὲ ἡ μέθοδος τῆς μελέτης τοῦ προγονικοῦ θησαυροῦ τῶν διανοημάτων εἶνε ἡμῖν καὶ ἡ λυσιτελεστάτη· διότι ἡ προσπάθεια, ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους διὰ τῶν ποικίλων ἀντιλήψεων ἄλλων, τῶν μὴ Ἑλλήνων σοφῶν, ἐλαττοῖ τὴν ὀρμὴν πρὸς τὴν μελέτην αὐτῶν τῶν Ἑλληνικῶν κειμένων, ἐμποδίζει τὴν αὐτενέργειαν καὶ τὴν ἰδίαν κρίσιν καὶ ἐθίζει ἡμᾶς εἰς τὴν ἀναπαραγωγὴν ἐτοιμῶν διανοημάτων καὶ τὴν ἀκίνησίαν τῆς ἰδίας κρίσεως καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν εἰς τὴν ἐπιτολαιότητα. Ὄταν δὲ δι' ἰδίας μελέτης τῶν προγονικῶν κειμηλίων καταστῶμεν κάτοχοι τῶν διανοημάτων αὐτῶν, εὐχερέστατα τότε διακρίνομεν καὶ τὰς ἐσφαλμένας τῶν ἄλλων ὑπολήψεις καὶ ἐρμηνείας. Τοῦτο δ' ἀκριβῶς ἐπεδίωξε καὶ ὁ ἀοίδιμος ἀθλοθέτης τοῦ φιλοσοφικοῦ τούτου ἀγῶνος.

Διὰ ταῦτα ἡ ἀγωνόδικος ἐπιτροπεία ἀπονέμει τῷ συγγραφεῖ τῆς τρίτης ταύτης πραγματείας τὸ ἄθλον καὶ προτρέπει αὐτὸν νὰ συνεχίσῃ τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ μελέτας, διότι διαβλέπει ἐν τῷ βραβευομένῳ ἰδιοφυΐαν φιλοσοφικὴν, ἐξ ἧς γενναῖα ἔργα δικαιοῦται νὰ ἐλπίζῃ ἡ φιλοσοφικὴ ἡμῶν φιλολογία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1908.

Ἡ Ἐπιτροπεία

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

Γ. Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ, Εἰσηγητής

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ὁ πρύτανης τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Μιχαήλ Κατσαρᾶς ἀπεσφράγισε τὸ ἐπισυνημμένον τῇ βραβευθεῖσῃ πραγματεία δελτίον καὶ ἀνέγνω τὸ ὄνομα Κωνσταντῖνος Λογοθέτης, ὃν καὶ καλέσας συνεχάρη, τῶν ἀκροατῶν χειροκροτούντων.

Ὁ βραβευθεὶς Κωνσταντῖνος Λογοθέτης εἶνε ἀριστοῦχος τῆς φιλοσοφικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Σχολῆς, Σχολάρχης Ἑλληνικοῦ ἐν Ἀθήναις σχολείου καὶ συγγραφεὺς καὶ ἑτέρας ἐν τῷ Ῥαλεῖῳ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ βραβευθεῖσῃς φιλοσοφικῆς πραγματείας «περὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος τοῦ Πέτρου Βράϊλα Ἀρμένη. Ἀθήνησι 1905.

